

TRIDESETLETNICA X. HERCEGOVSKE
PROLETARSKÉ BRIGADE

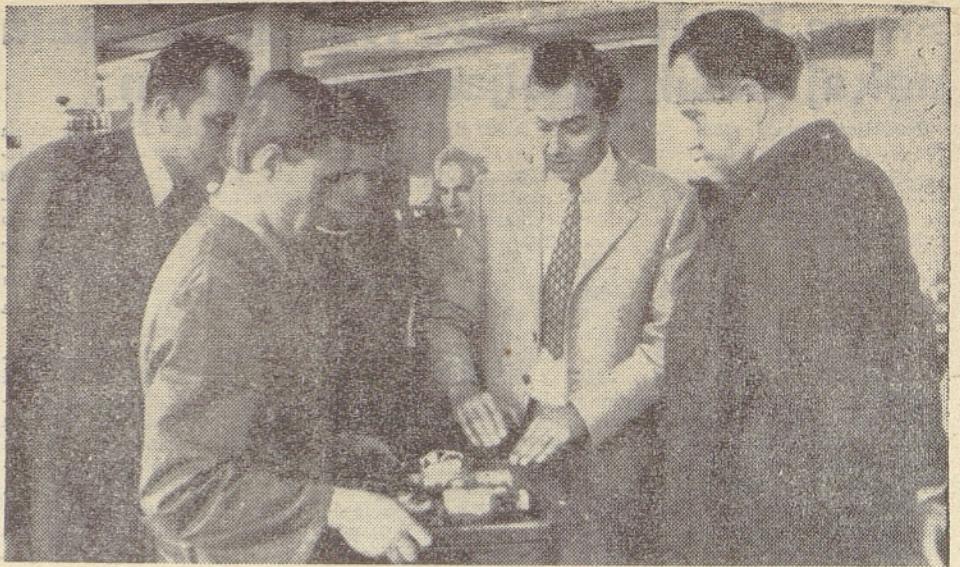
Edvard Kardelj: Ne le kritika, potrebna je tudi ustvarjalnost

V Mostarju so 16. t. m. slavnostno praznovali tridesetletnico ustanovitve X. hercegovske proletarske brigade, ki je v času narodnoosvobodilne vojne odigrala pomembno vlogo. Njena navzočnost je bila sovražnika po vsej okupirani deželi, 9. maja pa je vkorakala v Ljubljano in nato šele dva dni pozneje pri Radovljici končala vojno s poslednjo bitko.

Na proslavi je prišlo na desetisoče prebivalcev Mostarja in okoliških krajev, številni preživeli borci te slavne brigade, pa številni gostje kot podpredsednik predsedstva SFRJ Rado Dugonjić, predsednik ZIS Džemal Bjedić, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Todo Kurtović in drugi. Slavnostni govor pa je imel odposlanec predsednika Tita, član sveta federacije in predsedstva SFRJ Edvard Kardelj.

V svojem obširnem govoru je Edvard Kardelj najprej orisal pomen in trnovo pot X. hercegovske proletarske brigade, nato pa se je v svojih izvajanjih dotaknil bistvenih zunanje političnih dogodkov, tokov v naši notranji politiki in gospodarskih gibanjih. Med drugim je govornik menil, da ni dovolj le kritiziranje, pač pa je treba tudi ustvarjati. Govorec o našem gospodarskem položaju je tovariš Edvard Kardelj med drugim dejal:

»Poglejmo naš gospodarski položaj: Če bi hoteli na kratko povedati, v čem so pravzaprav vzroki naše gospodarske nestabilnosti, bi se nedvomno ustavili pri naslednjem: naglo in nenehno naraščanje proizvodnih stroškov, kar je le deloma posledica vpliva svetovnega tržišča na naše gospodarstvo, do tega pa prihaja predvsem zaradi naše notranje neusklenosti med proizvodnjo in porabo oziroma med povečano delovno produktivnostjo, in porastom splošne družbene, investicijske in osebne porabe; zatem neusklenost proizvodnje proizvodnih sredstev in sredstev za porabo, kar narekuje potrebo po nenehno naraščajočem uvozu reprodukcijskega materiala in povečuje naš plačilni primanjkljaj in naše kratkoročne dolgove v tujini in kar je posledica preveč stihijskega delovanja nasprotujočih si interesov, pa tudi neusklenjene razvojne politike in pomanjkljivosti v našem sistemu gospodarskega načrtovanja.«

Predsednik CK ZKS Franc Popit si ogleduje stroj transistoriziranega prenosnega TV sprejemnika, enega izmed perspektivnih bodočih velikoserijskih izdelkov tovarne na Pržanu

Franc Popit in Vinko Hafner obiskala nekaj naših ljubljanskih tovarn

V četrtek, 14. septembra, sta predsednik CK ZKS Franc Popit in sekretar MK ZKS Ljubljana Vinko Hafner obiskala našo tovarno »Avtomatiko« na Pržanu, nato pa še tovarno v Stegnah: tovarno elektronskih naprav, obrat signalno-varnostnih naprav tovarne »Aparatis«, tovarno orodij in obrat »Feriti« tovarne elementov. Za konec nad štiriurnega obiska v naših organizacijah sta se gosta pogovarjala s predstavniki Iskre o problemih in bodočih načrtih teh naših delovnih organizacij.

Goste in zbrane predstavnike naših organizacij je v začetku razgovorov najprej pozdravil sekretar ZK ZP Marjan Vrabc in pozval generalnega direktorja, na gostoma najprej opiše dejavnost Iskrinih tovarn na področju Ljubljane. Generalni direktor je v svojih izjavah na kratko omenil obdobje, ko je morala Iskra pred leti prenehati s proizvodnjo televizorjev in se je s tem in z nastankom novih tovarn v državi zmanjšal odjem elementov za elektroniko. Danes Iskra znova oživlja televizijsko proizvodnjo, da bi tako kot finalist na tem področju zagotovila

hkrati tudi nadaljno rast tovarn, ki proizvajajo elemente. Povedal je tudi, da se Iskra na tem področju dogovarja za poslovno sodelovanje s tujim partnerjem, za

katerega naj bi izdelovala elemente in podsestave v velikih serijah, sama pa naj bi po njegovi licenci in tehnologiji za enako vrednost proizvajala televizijske, črno-bele in barvne ter prenosne televizorje.

Nadalje je generalni direktor ZP Vladimir Logar gostoma na kratko omenil dokaj ambiciozen načrt ZP Iskra do l. 1976, ko naj bi skupna proizvodnja dosegla

(Dalje na 2. strani)

2. zasedanje DS ZP

Na 2. zasedanju delavskega sveta združenega podjetja ISKRA KRANJ v petek, dne 22. 9. 1972, ob 9. uri dopoldne v dvorani delavskega upravljanja Iskre v Kranju, bo obravnavan naslednji

DNEVNI RED:

1. Naknadna verifikacija mandatov 7 članom DS ZP.
2. Poročilo o izvolitvi novega člana DS ZP (nadomestne volitve) v volilni enoti ISKRA — Industrijska oprema Lesce in verifikacija njegovega mandata.
3. Poročilo o poslovanju združenega podjetja ISKRA Kranj v prvem polletju 1972.
4. Osnovna izhodišča za letni gospodarski plan ZP ISKRA za leto 1973.
5. Predlog razdelitve odobrenih sredstev za znanstveno-raziskovalno dejavnost v ZP ISKRA Kranj.
6. Razširitev predmeta poslovanja ZP ISKRA in soglasje k razširitvi predmeta poslovanja Iskra Commerce.
7. Razširitev predmeta poslovanja Zavoda za avtomatizacijo Ljubljana.
8. Sprememba predmeta poslovanja Tovarne polprodnikov Trbovlje.
9. Predlog za sprejem sklepa o ustanovitvi podjetja MEDICO ENGINEERING.
10. Informacija o razgovorih za integracijo s podjetjem EMO Celje.
11. Informacija o tezah za uveljavljanje novih ustavnih amandmajev v ZP ISKRA.
12. Ukinitve organizacijske enote »Poklicna kovinarska in elektro šola Ljubljana«.
13. Imenovanje novega upravnika Počitniške skupnosti ISKRE.
14. Razglasitev izvolitve novega člana v PO ZP (Instrumenti).
15. Razno.

30. septembra Iskra odprta javnosti

V soboto, 30. septembra bo kranjska Iskra odprta javnosti. Že nekaj let je tlela misel, naj bi enkrat na leto Iskra odprla javnosti. Dokončen sklep je bil sprejet v avgustu letos. V soboto 30. septembra si bodo kranjsko tovarno ter njene obrate v Kranju, Lipnici in Blejski dobri lahko ogledali svojci članov kolektiva, prijatelji Iskre in vsi tisti, ki bi si želeli ogledati Iskrino proizvodnjo. Zadevno bo tiskan informativni list pod naslovom TO JE ISKRA, kjer bo na kratko prikazan razvoj tovarne in njene perspektive. Obrati bodo za javnost odprti od 9. do 13. ure. Skupinam bodo tolmačili potek proizvodnje Iskrini vodiči, film »To je Iskra« pa bodo non-stop vrteli v dvorani nad Iskrino restavracijo v Kranju.

Franc Popit in Vinko Hafner obiskala nekaj naših ljubljanskih tovarn

(Nadaljevanje s 1. str.)

500 — 600 milijard S dinarjev in okrog 100 milijonov dolarjev izvoza ter predvidevanja, da se bo Iskra usmerjala v prihodnje v dve močni veji in sicer na telekomunikacijah in v proizvodnji TV sprejemnikov.

Razumljivo so uvodne navedbe generalnega direktorja sprožile živahen pogovor, v katerem sta gosta želela predvsem izvedeti, kakšne so tehnične in tudi finančne možnosti za ekspanzijo Iskre in, ali so tudi realne možnosti za prodajo tolikšnih količin tovrstnih izdelkov. O tem so nadalje govorili glavni direktor Iskra Commerce Metod Rotar, direktorja tovarn »Elementi« in »Avtomatika« dipl. inž. Vladimir Klavs in Andrej Pardubsky, pa direktor tovarne elektronskih naprav Franc Dobnikar.

V razgovoru je bilo nadalje poudarjeno, da je Iskra vsakakor upravičena na povečano proizvodnjo TV, saj zato ima za to potrebne kadre na področju konstrukcije, tehnologije in proizvodnje, pri čemer je v Iskri zaposlenih blizu 3000 sodelavcev, ki na tem že imajo solidne izkušnje. Prednost Iskre je tudi v tem, da razen ekrana praktično vse izdelujemo doma. Seveda si velikoserijske proizvodnje TV sprejemnikov brez zadostnih obratnih sredstev, brez ustreznih bančnih kreditov, ni mogoče zamisliti, čeprav drugi pogoji za to sicer že obstajajo in zato Iskra opravičeno pričakuje tudi posluh poslovnih bank za izpeljavo njenih načrtov.

Pomembno za izpeljavo velikih načrtov Iskre je tudi predvideni prehod na branžni sistem, pri čemer naj bi se znotraj Iskre tesneje poslovno povezali tovarna elementov kot proizvajalec elementov za elektroniko ter tovarna na Pržanu kot finalist. Takšna združba bo tudi sposobna za naletje potrebnih kreditov, nadaljnji razvoj televizijske proizvodnje pa je hkrati tudi osnova za razvoj elektronike.

Gostoma so nato predstavniki Iskre povedali, da se

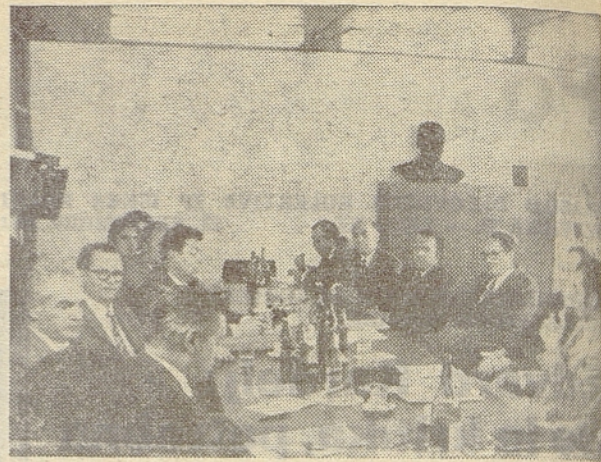
Iskra že danes devizno financira in, da celo v zadnjem obdobju precej več izvažata, a s preorientacijo na nekatere domače materiale tudi manj uvažata kot prej.

Pri vseh načrtih za bodočo rast Iskre pa je bil na razgovorih ugotovljen velik problem, namreč premašen dotok novih strokovnjakov v Iskra s fakultet. Le malo jih pride v Iskra, ker se zaradi boljših osebnih dohodkov rajši zaposlujejo v trgovini ali raznih inštitutih.

Ob koncu razgovora je sekretar MK ZKS Vinko Hafner na osnovi dobljenih podatkov kritično ocenil tudi

število članov ZK v teh naših delovnih organizacijah. Menil je, da bi se morala ta dejavnost v Iskri bolj konsolidirati in tako bi jo bilo tudi bolj čutiti, zlasti ob tako velikih odločitvah, kakršne stoje pred nami, ko naj bi Iskra v prihodnje hodila pot tako velike ekspanzije.

Razgovori so bili prav gotovo plodni, saj so osvetlili vrsto aktualnih vprašanj, tako pomembnih za Iskra in njeno bodočnost in v takem prepričanju so se predstavniki Iskre poslovili od gostov, ki so ju povabil ob priložnosti na ogled tudi drugih naših delovnih organizacij.

Gosta Franc Popit in Vinko Hafner sta se z zastopniki organizacij ZP Iskra in družbeno-političnih organizacij v tovarni »Elementi« na široko pogovarjala o vseh aktualnih vprašanjih teh organizacij.

Veličastna proslava 25-letnice priključitve Primorske k Jugoslaviji

Pretekle dni je poteklo 25 let od priključitve Primorske k Jugoslaviji. To pomembno obletnico so na Cerkljanskem proslavili z veličastno proslavo, na kateri se je zbralo na deset tisoče prebivalcev Primorske, nekdanjih borcev, mladih brigadirjev, udeležili pa so se je tudi številni najvidnejši predstavniki družbenega življenja ter gostje iz zamejstva.

V okviru praznovanja so v Brežih imeli tudi žalno slovesnost ob spomeniku padlih 47 tečajnikov partijske šole v Cerknem, pa zbor mladinskih brigad in otvoritev nove šole v Cerknem — spomenika NOV.

Na slovesnosti v počastitev spomina na padle tečajnike partijske šole v Cerknem je govorila članica sveta federacije Lidija Šentjura.

Na zboru mladih brigadirjev v Cerknem je govoril Albert Jakopič-Kajtimir, komisar republiškega glavnega štaba za splošni ljudski odpor, iz čigar izvajanja povzemamo naslednje:

»S tem ste, ne le poveljali našo osrednjo slovesno, ko

proslavljamo 25. obletnico uradne priključitve slovenskega Primorja k Jugoslaviji, naši skupni domovini vseh njenih narodov, temveč ste na simboličen način spletli vez z najsvetlejšimi tradicijami iz pred 25 let. Te tradicije so kovali mladi fantje in dekleta v boju s sovražniki slovenskega in jugoslovanskega naroda. Vaš pohod in udeležba na tej slovesnosti pa potrjujeta tudi to, da se kot predstavniki sedanjice mlade generacije zavete pridobitev našega osvobodilnega boja in revolucije za naš nadaljnji razvoj in da ste pripravljene to delo nadaljevati v dobro našega naroda in vse jugoslovanske skupnosti.«

Ob otvoritvi nove moderne šole — spomenika NOV, za gradnjo katere so videli delež prispevali tudi člani delovnih kolektivov ZP Iskra s svojimi

osebni prispevki, je govoril dr. Jože Vilfan, predsednik pokroviteljskega odbora za zgraditev šole v Cerknem. Preden se je zahvalil vsem, ki so pomagali, da je partijsko Cerkno dobilo novo šolo, je govornik dejal:

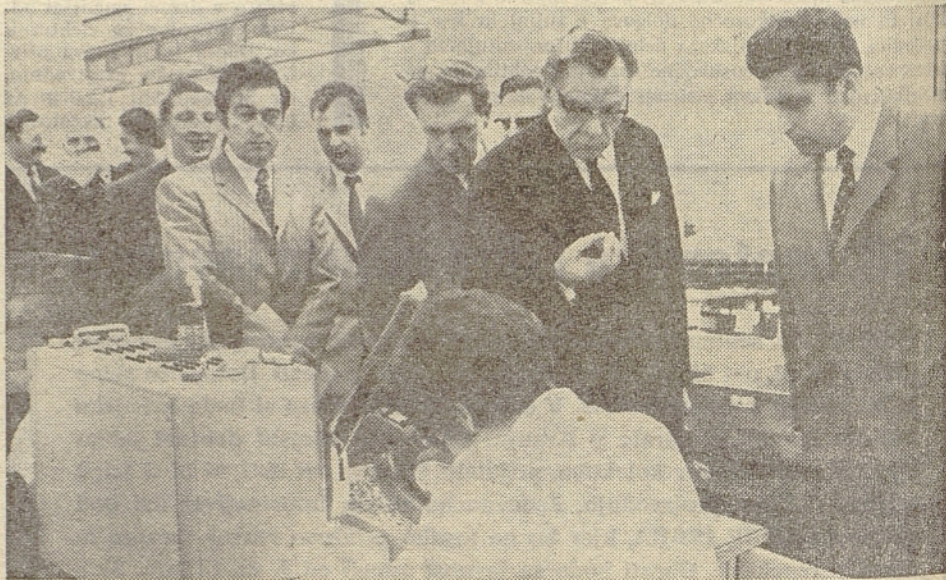
»Ta osnovna šola bo mlade uvajala v življenje in gojila slovensko besedo. Tisto slovensko besedo, ki je bila več kot 20 let preganjana in pregnana iz šol, javnega življenja, da, tudi s pokopališč. Slovenska beseda, ki so jo bili trgali iz src in pameti mladih rodov, ki pa je potem ostala in zmagovito zadonela. Borili smo se tudi za duhovne in kulturne dobrine in je prav, da 25. obletnico proslavimo z novo šolo.«

Slavnostni govor na osrednji proslavi 25-letnice priključitve Primorske pa je imel sekretar izvršnega biroja pred-

sedstva ZK Jugoslavije Stane Dolanc. Tudi iz njegovih obsežnih izjav smo prisiljeni povzeti le drobce, in sicer drobce, v katerem govori o Primorski. Takole je dejal:

»Ko danes, 27 let po končanem narodnoosvobodilnem boju, gledamo slovensko Primorsko, lahko mirno in s polno odgovornostjo ugotovljamo, da boj in žrtve niso bile za man. Ta lep del Slovenije je v obdobju 25 let dosegel velike rezultate v gospodarskem, kulturnem in družbenem razvoju.

Primorski delovni ljudje so v 25 letih svobode dosegli rezultate, na katere so lahko ponosni. Ti uspehi so najlepša oddolžitev žrtvam boja za nacionalno in socialno osvoboditev Primorske, ki svobode niso dočakale.«

V torek, 20. septembra, je prispela na obisk 7-članska gospodarska delegacija Sovjetske zveze pod vodstvom Ivana Arhipoviča Salaščenka. V razgovoru jim je gen. direktor ZP Iskra Vladimir Logar, dipl. oec. orisal gospodarsko moč in proizvodnjo Iskre. Gostje so se predvsem zanimali za Iskrine izdelke in za sodelovanje na raznih področjih. Zadevno so si ogledali proizvodne obrate v kranjski tovarni in film »To je Iskra«. Obisk gospodarske delegacije SSSR se smatra kot koristen uvod k plodnejšemu poslovnemu sodelovanju

Na Iskrinem tovarniškem kompleksu v Stegnah sta si gosta ogledala tudi pomembno proizvodnjo v naši tovarni elektronskih naprav, od koder je zgornji posnetek

Poslovanje ZP Iskra v I. polletju 72

Sodeč po rezultatih, ki so nam na voljo, ne bi mogli letošnjega prvega polletja uvrščati med najbolj uspešna obdobja doslej. Slabotna rast je spremljala prav najpomembnejše elemente poslovanj: proizvodnjo, izvoz, kredite in dobiček. Za glavnega krivca vsega tega smo že davno proglasili slabo likvidnost, ki je splošna napaka vsega našega gospodarstva; če pa nismo za pretiravanje, si pa le priznajmo, da je bil marsikateri razlog za letošnjo stagnacijo rojen tudi v naši domači hiši. Oglejmo si posamezne dejavnosti po že utečenem zaporedju.

PROIZVODNJA

Vrednost proizvodnje v vseh šestih mesecih je znašala 1.045.357 milijonov dinarjev, kar je za 10% manj od tistega, kolikor smo predvideli za prvo polletje. Hkrati pa je ta vrednost za 17% višja od lanskoletne v istem obdobju. Pri tako povečani rasti ima pomemben delež takoiimenovana proizvodna dejavnost Iskra Commerce (inženiring, montaža, servis), čista tovarniška proizvodnja pa zaostaja, kajti njena rast je dosegla komaj 13,7%. S takim razvojem pa seveda ne moremo biti zadovoljni, toliko manj prav v tem času, ko si postavljamo nov petletni načrt, v katerem je osnovna postavka — 30% letna rast proizvodnje.

Veliko podjetje, kar Iskra nedvomno je, bi si moralo s številnimi prednostmi, katere izhajajo prav iz njegove velikosti, ustvariti dovolj pogojev za hitrejšo rast od letošnjega. Okoliščine, ki so diktirale tempo našemu gospodarstvu so bile v določenih pogledih tako stimulativne, da so spodbudile industrijo do izredno visoke stopnje rasti (v poprečju 9%). Razlika, za katero naše podjetje v tem času odstopa od industrijskega poprečja, pa je le nekoliko preskromna.

Vse naše tovarne, razen dveh, so ostale pod načrtom; šest izmed njih pa je imelo celo nižjo proizvodnjo kot pred letom dni. Najbolj so prizadete tovarne: Polprevodniki, Kondenzatorji in Gospodinjiski aparati, medtem ko v tovarnah: Avtomatika, Sprejemniki in Avtoelektrika položaj sicer ni tako kritičen, je pa proizvodnja kljub temu je pod lansko ravnijo. Naj v nekaj besedah povemo za kaj gre!

V Polprevodnikih so ob sestavljanju letnega načrta precej zgrešili. V šestih mesecih so izvršili komaj 17% letnega načrta. Tu ne gre le za to, da se je program novega poslovnega partnerja Knapić Associates premaknil za pol leta, ampak je v zaostanku tudi dosedanji program. Problem se nahaja predvsem v izvozu, medtem ko poteka prodaja v naši državi tako, kot je bilo predvideno. Svetovni trg polprevodnikov, ki se je v zadnjih letih zapiral, se sicer znova odpira, vendar

se cene na njem pomikajo navzdol, temu pa naša sedanja tehnologija, količina in z devalvacijami povečani stroški niso več kos. Izhod je videti za sedaj le v novem programu, ki bo stekel septembra. Velikih naročil, ki jih ima tovarna že nekaj mesecev pa seveda ne bo več mogoče realizirati.

Položaj v Kondenzatorjih ima nekaj podobnih potez. Tudi tu je glavni razlog za upadanje proizvodnje v globoko znižanem izvozu, dočim se prodaja na domačem trgu razvija zelo dobro, saj je za polovico večja od lanske. Za izvoz, kolikor bi ga tovarna lahko dosegla s svojimi zmogljivostmi pa je letos zmanjkalo naročil predvsem zahodnonemških in švedskih kupcev. S precej svojstvenim pristopom je uspelo Iskra Commerce položaj znova popraviti in bo izvoz v drugem polletju spet zavzel običajen obseg.

Gospodinjiske aparate so menehni zastoji takorekoč ohromili, saj so bile tovarniške zmogljivosti izkoriščene komaj polovično. Razlog je praktično en sam — obratna sredstva, ki so za tak obseg proizvodnje absolutno nezadostna in ne omogočajo redno preskrbo z materialom. Položaj se sicer spreminja na bolje, vendar se zamujenega ne bo več dalo ujeti.

V Sprejemnikih je slika enako pobarvana: velike terjatve, malo denarja, zmeda v preskrbi z materialom, zastoji. Kaže pa tudi tu, da bo zapihal toplejši veter, vendar pa načrtovane vrednosti ne bodo mogli več doseči.

V Avtomatiki pa ima problem z obratnimi sredstvi najdaljše korenine. Zahteve za kredite, s katerimi hoče tovarna postaviti televizijo v Iskri znova na nogo, so zaenkrat še v bančnih mizah. Posledice se odražajo na proizvodnji v že poznanem zaporedju, pri čemer pa nizke izkoriščenosti razpoložljivih zmogljivosti niti ne poudarjamo.

Produktivnost, izračunana za združeno podjetje skupaj se je povečala za 13%, torej manj, kot je bilo predvideno. Razumljivo je, da imajo v tem porastu prevladujoče deleže povečane cene in modernizacija proizvodnje, čista storilnost je pri tem vsakakor v podrejeni vlogi.

KADRI IN OSEBNI DOHODKI

Združeno podjetje je šlo v prvem polletju poprečno 17.600 delavcev, od tega v tovarnah 14.890, v ostalih organizacijah (Commerce, ZZA, strokovne službe) pa 2170 delavcev. V enem letu se je povečal kolektiv za 4,7%, torej za okrog 800 delavcev. Zaposlovanje je sedaj na pravi poti. Po njej je krenilo pravzaprav že lani, letošnji podatki pa so nam v potrditev, da so ekstenzivnosti v kadrovske politiki vendarle štetj dnevi. Naraščanje števila zaposlenih namreč vse bolj pojenjuje, saj se je letos povečala Iskra vsak dan za dva delavca, medtem ko se je lani še za tri.

V tem polletju je znašal naš poprečni mesečni neto osebni dohodek 1706 dinarjev. Glede na ustrezno lansko obdobje se je povečal za 22%. V Iskri je šlo to povečanje hitreje kot sicer v naši republici, kjer so osebni dohodki narasli v istem času »samo« za 20%. V tej zvezi pa je važno vedeti to, da osebni dohodki, tako v Iskri kot tudi sicer v naši republici niso naraščali skozi vse leto, ampak so poskočili v enem samem sunku v lanskem zadnjem četrtletju. Potlej so zamrzili in se v letošnjih šestih mesecih niso odvajali takorekoč niti za dinar. Kolikor je prihajalo do rahlega premikanja navzdol in navzgor, je bilo le zaradi različnega števila delovnih dni. To velja seveda za združeno

podjetje kot celoto, v njem pa je nekaj tovarn, v katerih se osebni dohodki le niso držali tako umirjeno. Tu gre bolj za tiste tovarne, ki so na tem področju doslej zaostajale, letos pa so dosegle ali se vsaj približale ravni, ki jim pripada. V mislih imamo Elektromehaniko, Elemente, Avtomatiko, Sprejemnike in Gospodinjiske aparate.

Sedanje razmere na področju osebnih dohodkov so v prvi vrsti posledica samoupravnega sporazumevanja. Limita, s katerim nam spozrazum omejuje višino, v letošnjih mesecih nismo dosegli, ampak smo obstali pod njim za 4%. Na letošnjo stagnacijo je v določenj meri vplivala tudi slaba likvidnost, ki komaj še omogoča zbiranje golih osebnih dohodkov, razen tega pa pritiska na tovarne, da čim več denarnih virov mobilizirajo za obratna sredstva.

OBRATNA SREDSTVA

Na tem področju je od lanskega leta opaziti prav rahel premik na bolje, vendar razmerja v strukturi obratnih sredstev še zdaleč niso prava in še nekaj časa ne bodo. Virj obratnih sredstev (kreditni in lastna sredstva vložena) s v enem letu narasli za 27%, zaloge pa za 26%. Potemtakem so se povečali viri bolj kot proizvodnja (17%), vendar očitno še pre malo, saj nam je skozi vse leto primanjkovalo sredstev za njeno

financiranje. Od virov obratnih sredstev so se povečali krediti le za 22%, precej bolj, za 37% pa smo povečali naš delež v poslovnem skladu. Tudi zaloge so se obnašale zelo različno. Tako so se zaloge reprodukcijskega materiala dvignile za komaj 14%, nedovršena proizvodnja za 22%, skokovito pa so se povepele zaloge gotovih izdelkov, kar za 51%.

Tudi obveznosti in terjatve so še daleč nad normalnimi mejami. Naše obveznosti do dobaviteljev izven Iskre so se povečale za 6%, terjatve do kupcev prav tako izven Iskre pa za 21%. Slika pa se povsem spremeni, če upoštevamo poleg zunanjih partnerjev še notranje, se pravi naše tovarne. Vsota skupnih obveznosti se je namreč povečala kar za 43%, skupne terjatve pa za 32%. Kot vidimo, iz tega, tudi letošnja multilateralna kompenzacija ni kaj prida prispevala k reševanju nelikvidnosti, ker pač ni mogla prinesiti dodatnih sredstev.

Skupni koeficient obračunja se od lani ni popravil in znaša 1.60.

NABAVA DOMA IN UVOZ

Če odštejemo podražitev, ki je nastala zaradi devalvacije dinarja, potem ugotovljamo, da smo letos nabavili za 17% več reprodukcijskega materiala kot lani. Prav za toliko pa se je povečala tudi proizvodnja (Dalje na 7. strani)

Odslej tudi v Novem mestu študij na I. stopnji elektrotehniške fakultete

Ze nekaj časa so tekli razgovori o tem, da bi fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani tudi v Novem mestu organizirala študij prve stopnje za slušatelje iz delovnih kolektivov naših tovarn in obratov na novomeškem področju. Razgovori so bili uspešni in tako so 15. t. m. v prostorih novomeške gimnazije s skromno slovesnostjo otvorili začetek študija.

Za izreden študij elektrotehniko v Novem mestu se je skupno prijavilo 44 kandidatov iz tovarn Kondenzatorji v Semiču, Elementi — iz obratov v Sentjerneju in Žužemberku, okrog tretjine pa jih je iz tovarne usmerniških naprav v Novem mestu.

Otvoritveni slovesnosti sta s strani fakultete za elektrotehniko v Ljubljani prisostvovala dr. Hadži in dr. Bratkovič, nadalje predsednika občinske skupščine

in občinskega sindikalnega sveta Avgust Avbar in Adolf Suštar, ravnatelj novomeške gimnazije Jože Piletič in direktor tovarne usmerniških naprav v Novem mestu Marjan Henigman, dipl. inž.

Izredni študij prve stopnje bo trajal štiri leta, s tem, da bodo kandidati vsako leto opravili po en semester. Predavanja bodo v prostorih novomeške gimnazije in sicer trikrat tedensko in to ob četrtek in petek popoldne ter ob sobotah dopoldne. Letni stroški za šolanje enega izrednega študenta bodo znašali neka' nad 200.000 S din. Sredstva za ta izredni študij bodo vsekakor dobro naložena, kajti izredni študenti iz naših delovnih organizacij so si pri doseganju delu že nabrali določene izkušnje, v štiritletnem izrednem študiju pa si bodo, seveda ob polnem angažiranju, pridobili tudi teoretično znanje. S tem bo-

do delovne organizacije, ob rednem štipendiranju, tudi na ta način zagotovile nove strokovne sodelavce, ki jih povsod tako potrebujejo, a tudi težko dobijo, saj je znano, da je priliv v univerze direktno v industrijo sorazmerno zelo skromen.

Štiriinštiridesetim članom kolektiva Iskra na Dolenjskem se je tako le izpolnila želja, da bodo lahko neposredno v bližini svojega doma izredno študirali elektrotehniko in si tako v štirih letih resnega dela in nemajhnih naporih poleg rednega dela, pridobili tudi teoretično obvladavanje stroke, v kateri so delali že doslej. Ob začetku njihovega izrednega študija jim želimo vso srečo in, da bi zmogli poleg rednega dela še tako zahteven študij, kar bo od vsakogar izmed njih nedvomno terjalo nemajhne žrtve.

Iskra na zagreb-škem velesejmu

Jesenski zagrebški velesjem je največja jugoslovanska sejemska prireditev, ki se je udeležujejo poleg domačih tudi številni tuji razstavljalci z vsega sveta. Med stalne večje razstavljalce sodi tudi Iskra. Kot vsa leta doslej je Iskra tudi letos predstavljala kompletan proizvodni program združenega podjetja, od elementov za elektrifikacijo do največjih agregatov namenjenih za avtomatizacijo prometa, industrije ali energetike, od elektromehanskih elementov do naj sodobnejših telekomunikacijskih naprav.

Tudi letošnja stojnica Iskre ki je tokrat razstavljala v paviljonu 8, je vzbujala pozornost resnično številnih obiskovalcev. V čem je bila ta posebnost naše stojnice? Stojnice je bila v celoti zgrajena iz elementov konstrukcije Syme in kartona oz. valovite lepenke. Po mnenju strokovnjakov je bil projekt uspel, saj je dajal videz zaključene celote, razgibanosti in elegancije. Tudi njegova funkcionalnost je odgovarjala večkrat resnično specifičnim zahtevam posameznih proizvodnih

Priprave na 3. konferenco ZKJ

V novembru bo v Beogradu 3. konferenca ZKJ, kjer bodo po razpravah sprejeli delovne dogovore in naloge ZK pri razvijanju udeležbe mladih, pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe. O tezah, ki so že pripravljene za omenjeno konferenco sta že razpravljali vodstvi Zveze mladine Jugoslavije in ZM Slovenije.

Razgovor s predsednikom tovarniške konference mladine v kranjski tovarni — Bojanom Klemenčičem, dipl. ing. kaže, da bo v kratkem zadevna razprava tudi v kranjskem kolektivu. Priprave bodo tekle prek aktivov v obratih, nakar bo o tem razpravljala tovarniška konferenca.

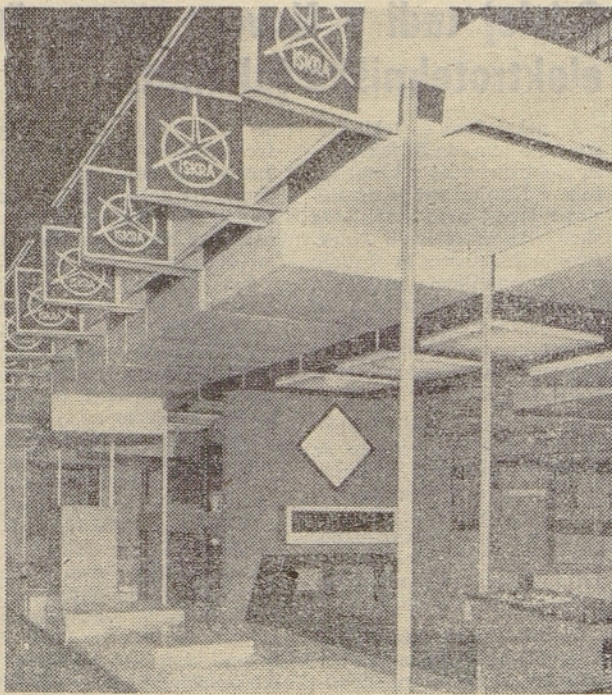
Priprave na 3. konferenco ZKJ o vlogi mladih pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe so se v Sloveniji intenzivneje začele že v februarju z usklajevanjem nalog ZM Slovenije in ZK Slovenije pri uresničevanju akcijskega programa ZKJ. Zvrstili so se številni posveti občinskih konferenc ZM Slovenije z mladimi komunisti. Ti posveti so pospešili delo osnovnih občinskih organizacij ZMS ter vključevanje mladih v Zvezo komunistov. V tem mesecu bodo potekale razprave o tezah za 3. konferenco ZKJ na ravni republike, pokrajin, občin ter aktivov ZMS. Te razprave bodo hkrati sestavni del razprav za programsko konferenco ZMS in pripravo za 9. kongres ZMS in ZMJ.

področij, ki so med seboj zelo raznolika.

Kot smo že omenili, je bila naša stojnica vseh veliki večini obiskovalcev. Seveda so se našli tudi taki, ki so zagovarjali mnenje, da naj bi bila stojnica manj ekstravagantna, ali po domače, bolj podobna vsem drugim na tem sejmju.

Tudi v prihodnje se bomo prav gotovo udeleževali sejmov kot je jesenski ZV, zato bi bilo prav, da bi prav toliko pozornosti, kot je posvetimo stojnici posvetili tudi izboru eksponatov, oz. programu razstavljenja, ki bi moral biti bolj prečiščen, temeljito preštudirani in katerega bi morali potem tudi dosledno upoštevati. Vsakršno odstopanje povzroča neurejenost, zadrego, nejevoljo in težave tako sejmskim delavcem kot predstavnikom posameznih direkcij. Kljub temu, da je npr. jesenski ZV splošni sejem, bi morali v prihodnje bolj smiselno določiti reprezentativne izdelke ali reprezentativno področje, ki jih želimo predstaviti javnosti. Iskra ima tako širok proizvodni program, da je to nujno potrebno, če želimo biti kot Iskra bolj opaženi, če želimo tudi na sejmih predstavljati Iskro dostojno njenemu splošnemu renomeju.

Letošnji jesenski ZV je za nami. Za nami je ogromno truda, ki je bil potreben, da smo na 550 m² predstavili široki javnosti skoraj 900 izdelkov Iskre. Veliko dela je to, zato naj ponovimo, da bi želeli v prihodnje še bolj načrtnega dela, več sodelovanja s prodajnimi strokovnjaki, da bi lahko tudi v prihodnje zapisali: Sejem je uspel, Iskra se je dostojno predstavila svojim kupcem in poslovnim partnerjem.

Iskrina stojnica na jesenskem zagrebškem velesejmu je s svojim modernim konceptom vzbujala splošno pozornost

Pomembni gostje na IV. mednarodnem festivalu športnih in turističnih filmov v Kranju so si v petek, 15. septembra ogledali tudi proizvodne obrate v kranjski tovarni

ISKRA pokrovitelj mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju

Kulturno in športno življenje mesta Kranja je ponovno obogatilo pomemben dogodek — tokrat že IV. mednarodni festival športnih in turističnih filmov.

V teku festivala so prikazali vrsto vrhunskih dosežkov kinematografije tega žanra, ki ima razen umetniškega tudi globok vzgojni moment: zlasti za mladino, ki je bila ves čas festivala med gledalci najmočnejše zastopana. Gledano iz tega stališča je pravzaprav škoda, da je ta prireditev samo vsaki dve leti. Če

pa vzamemo v poštev velike organizacijske priprave in sorazmerno precejšnje finančne stroške, moramo biti pač zadovoljni s tem, kar se nam nudi in takšne dogodke vrednotiti v pravi luči.

Mednarodno veljavo festivala potrjuje dejstvo, da so na njem v takšni ali drugačni vlogi sodelovali pomembni ljudje na primer: Georgij Čuhraj (filmski režiser ZSSR), Jacqueline Monsigny (Francija — književnica in voditelj ORTE), Eduard Meeks (ZDA — filmski igralec), Piero Zanotto (Italija — filmski kritik), Eugen Hambrouck (Belgija — vodja za film v Ministrstvu kulturne), Nicolas Piliat (Francija — generalni sekretar C. I. D. A. L. C) in še mnogi drugi.

Prireditveni odbor je prejel 103 filme iz 27 dežel. Od teh je prišlo v konkurenco za nagradu 14 filmov iz 20 držav. Žirija za podeljevanje nagrad in priznanj ni imela lahkega dela, iz vrst odličnih je bilo treba izbrati najboljše. Bolj kot pri katerikoli drugi vrsti filmov lahko zapade kritik v sila neprijeten položaj, da ga bo skritiziralo občinstvo, če ni bil resnično objektivni. Pri gledalcih se je čutilo neverjetno uživanje v filmsko delo, verjetno zaradi tega, ker se gledalci poistovetijo z junaki, ki so jim tako blizu predvsem pa so tako prepričljivi, saj brez že vnaprej pripravljenega scenarija izpisujejo najlepše strani v knjigo dosežkov človeškega roda — brez razlike v narodnosti, veri ali politični pripadnosti.

O tej mogočni manifestaciji športnega in turističnega bratstva med narodi, nas je vsak dan obveščal dnevni tisk, zato na tem mestu ne bi omenjali rezultatov pač pa bi omenili besede Antona Miklavčiča, predsednika upravnega odbora festivala: ... Šport in turizem sta pač nadvse pomembni sestavini človekovega udejstvovanja v sklepu takoimenovanih kreativnih dejavnosti. Njun pomen raste z vsakim dnem, raste s hitrim tempom sprememb v celotnem načinu življenja človeških množic. Tega pomena se zaveda čedalje več ljudi, vse več ljudi čuti potrebo po športni dejavnosti in po udejstvovanju, ki ga označujemo z zelo širokim pojmom — turizem. Potreba pa rastejo hitreje, kot se oblikuje zavest v širokih množicah, zato sta obe ti dejavnosti potrebni popularizaciji, spodbude, propagande. Tej svrhi vsekakor uspešno služi prav film — športni in turistični film. Temu služijo tudi naš festival...

Za nas pa je festival zanimiv tudi zato, ker je pokroviteljstvo nad IV. mednarodnim festivalom prevzela kot prvič, drugim in tretjem ISKRA in prispevala v ta namen tudi določena sredstva. S tem pa je podjetje ponovno potrdilo svojo mednarodno vlogo, svoj ugled in tudi nazadnje pridobilo tudi na poslovnem gospodarskem področju v svetu s tem, da se vse bolj uveljavlja tudi kot mecen mednarodnih kulturno umetniških prireditev.

Ljuba Garbajs

Iskra Commerce

v Združenem podjetju »Iskra« Kranj

Iščemo nove sodelavce

Če imate veselje do dela na področju Marketinga in če vas vabijo nove, zanimive in odgovorne naloge, se pridružite našemu, že dobro vpeljanemu kolektivu. V svoj krog bi želeli sprejeti še nekaj sposobnih sodelavcev.

INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVALCA za samostojno delo na industrijskem oblikovanju izdelkov

POGOJ: visoka šolska izobrazba oblikovne smeri, znanje vsaj enega svetovnega jezika, odslužen vojaški rok;

GRAFIČNEGA OBLIKOVALCA

POGOJ: visoka šolska izobrazba oblikovne smeri, znanje enega svetovnega jezika, odslužen vojaški rok;

NOVINARJA za obveščanje javnosti o internih novicah in dogodkih

POGOJ: visoka izobrazba novinarske smeri, zaželeno je praksa na področju novinarstva, znanje vsaj enega svetovnega jezika;

EKONOMISTA za manipulativno delo pri sejamskih prireditvah

POGOJ: ekonomska fakulteta II. stopnje, znanje enega svetovnega jezika, odslužen vojaški rok.

Ponudbe pošljite v Kadrovsko-socialno službo, Ljubljana, Masarykova 15.

Deficitni poklici: strugar, rezkalec, strojni ključavničar

Letošnji razpis: 156 učnih mest — Dejanski vpis: 110 učencev — Mnenje in vprašanje: Bi kazalo učence za deficitne poklice bolje stimulirati?

Na vprašanja UREDNISTVA odgovarja predstojnik Iskrine poklicne šole — tov. TONE TISLER.

Zadnja leta je bilo opazno nazadovanje vpisov v poklicno šolo. Je bilo letošnje zanimanje večje in, ali ste z vpisom zadovoljni?

Glede na razvoj Iskre, ki se iz leta v leto širi, se je tudi vpis v poklicno šolo moral povečati. Letos smo razpisali 156 učnih mest. Na prvi razpis se je prijavilo 80 učencev. Tudi naknadni vpis nam je le čisto uspel; prijavilo se je 30 kandidatov. Izmed dijakov, ki so se vpisali na tehniško šolo in bili tam odklonjeni je prestopilo na poklicno šolo 12 kandidatov. Tako je od 156 razpisanih učnih mest dejansko zasedenih le 110, ker je nekaj kandidatov med tem tudi izstopilo.

Po informacijah so bile že lani dokajšne vrzeli oz. neinteres pri mladih za poklice kot so rezkalec in strugar. Je letos situacija boljša?

Predvsem smo zapolnili učna mesta iz področja elektromehanike in TK mehani-

ke. Tudi poklic finomehanika in orodjarja sta skoraj zapolnjena. Največje pomanjkanje učencev oz. kandidatov pa je za strojne poklice, kot so npr. strugar, rezkalec in strojni ključavničar. Odziv je bil v poprečju 50%.

Vpis se nam v zadnjih letih nekoliko povečuje. Menimo, da se je povečal vpis oz. da se je povečal interes za poklicno šolo iz razloga, ker povečujemo vpis predvsem na elektro področju, in sicer za poklic TK mehanika, delno pa verjetno tudi iz razloga, ker ob razpisu objavljamo, da imajo vsi učenci poklicne šole možnost dobiti štipendijo, kar pa je za današnji čas interesantno.

Glede deficitnih poklicev bi verjetno kazalo poudariti še večjo stimulativnost v štipendiji, seveda pa so za vsakega kandidata važni tudi osebni dohodki po izučitvi poklica. Ker je to področje psihologov, bi bilo zanimivo slišati tudi njihovo mnenje.

Ben

Leto kakovosti v Angliji

Pred časom so organizirali v Veliki Britaniji leto kakovosti in ker smo pri nas tudi v tokem letu, bo morda zanimivo zvedeti kako so se pripravili v eni od velikih družb, da jim je ta akcija kvalitete čimbolj uspela, saj so prejeli posebno priznanje angleške kraljice.

Posebno značilno je, da so pri Joseph Lucas Ltd dali poudarek pri organizaciji leta kvalitete vsem ostalim službam zunaj službe kvalitete; t. j. težišče je bilo na proizvajalcih, vgrajevalcih, rokovalcih s kvaliteto. Načrtno jim je bilo akcijo za kvaliteto izpeljati v službi kvalitete, saj bi to pomenilo, da poslušajo pridigo tisti, ki hodijo v cerkev. Kvaliteto ne prikontroliramo, temveč jo proizvedemo in vgradimo, seveda je potreben tudi sistem ugotavljanja, obvladavanja, usmerjanja in obveščanja o kvaliteti, pri čemer pa ima služba kvalitete svojo vlogo. S takim

pristopom so dosegli vidne uspehe, kar je praktično potrdilo, da je tak pristop bil pravilen.

Predvsem bi rad nakazal zgradbo same družbe, ki se znotraj Velike Britanije povezuje za določene naloge tudi z drugimi, prav tako pa navzven npr. z Robert Boschem pri proizvodnji opreme za letalsko industrijo. Družba ima zunaj meja Velike Britanije finančno kontrolo nad mnogimi podjetji tako npr. DUCELLIER v Franciji. V Veliki Britaniji pa imajo vrsto tovarn organiziranih po grupah z vsega 80.000 zaposlenimi.

Zaradi specifičnosti organizacije delničarske družbe si oglejmo prvo hierarhično vodenja.

Na čelu družbe je zbor delničarjev, ki imenuje svoj izvršni odbor s predsednikom in več podpredsedniki; eden od teh je zadolžen za vprašanja kvalitete, vendar še vedno na zelo visokem nivoju

Vsaka grupa tovarn ima svoj poslovni odbor s predsednikom in več podpredsedniki, katerih eden je podrejen podpredsedniku za kvaliteto celotne družbe.

Naslednja, tretja hierarhična vrsta so že direktorji služb za kvaliteto v tovarnah.

Pomembne odločitve in koordinacijo politike kvalitete za celo družbo opravlja podpredsednik celotne družbe.

Tipična organizacija službe kvalitete v tovarni je taka: direktor kvalitete ima pomočnike za posamezne obrate. Obrati so razdeljeni na oddelke, vsak oddelek ima službo za kvaliteto z vodjem na čelu.

ZASNOVA LETA KVALITETE

Poudarek v vsej organizaciji leta kvalitete ni na službi kvalitete, pač pa na vseh ostalih službah, ki se morajo temu primerno organizirati in zavzemati za določene cilje. Prav zato postane leto kvalitete akcija tistih, ki kvaliteto ustvarjajo, t. j. proizvajajo dobre izdelke, kvalitetne, in ne nekvalitetne izdelke. Konkretno so pri Lucasu postavili naslednje:

IZHODISČA:

Obstoječe vodstvo postavi osnovo za organizacijo leta kvalitete s tem, da:

- ustanovi skupine v tovarnah, ki operativno vodijo akcije;
- ustanovi posvetovalne komiteje za posamezna področja kvalitete;
- predvidi treninge, vzgojo v poznavanju vprašanj kvalitete;
- predvidi tekmovanja za dosežke v kvaliteti, za najboljše oddelke, tovarno itd.;
- sestavi načrt sistema za sugestije;
- določi razstave;
- organizira publiciteto; itd.

AKTIVNOSTI:

Te prav tako predvidi vodstvo in zajema:

— izboljšanje proizvodnje z namenom dosežati višjo kvaliteto;

— povečanje navdušenja za kvaliteto;

— doseči zaupanje v cilje za povečanje kvalitete;

— sistem sprotnega ocenjevanja izkušenj kampanje.

PROGRAM LETA KVALITETE:

To je zelo pomembna dejavnost vodstva in zajema:

- odločitev za začetek leta kvalitete;
- določitev planov dejavnosti za boljše kvaliteto;
- izdelava glavnega plana leta kvalitete za celotno družbo.

Za grupe tovarn je bil ustanovljen centralni komitej leta kvalitete v katerem so bili direktorji: proizvodnje, personale, financ, organizacije, priprave dela, kakovosti. Temu so bili podrejeni komiteji v tovarnah v katerih so bili: direktor, šefi proizvodnje, financ, personale, priprave dela in kakovosti. V komiteje so bili delegira-

Ukrepi za odpravljanje krize

DS sprejel sklepe za hitrejše reševanje problemov — Potrditev pogodbe o skupnih vlaganjih Tomos-Iskra-Citroen in ustanovitev podjetja CIMOS

Delavski svet tovarne »Avtoelektrika« Nova Gorica je po razpravi na poročilo o poslovanju za I. polletje 1972 v celoti potrdil zaključke odpora za gospodarska vprašanja in sicer:

Poslovni rezultat I. polletja nalaga skrajne napore za prebroditev večmesečne krize. Predvidevanja gospodarjenja v letošnjem II. polletju dajejo upanje, da so najhujše težave mimo. Sklenjeni so dogovori o povečani prodaji, predvsem velja omeniti izvoz v Romunijo, v Francijo, Poljsko in možnosti prodaje zagajalnikov v Italijo.

Stanje nalaga kolektivu racionalno gospodarjenje, kar velja predvsem za področje režije, porabi materiala, investicij, zalog itd. Službe bodo morale na tem področju pokazati na konkretne ukrepe in rezultate na področju varčevanja v skladu s sprejetim akcijskim načrtom. Stroški in investicije v okviru danih možnosti morajo biti usmerjeni tja, kjer se kažejo ekonomski efekti.

V drugem polletju je moč pričakovati počasno izboljšanje ekonomskega stanja. Ker kriza ne dopušča, da gre razvoj po predvidenih programih, je DS zavzel stališče, da je treba v bodoče delovati na akciji usklajevanja osebnih dohodkov, čim so dane ekonomske možnosti in da se leti uskladijo z gibanjem življenjskih stroškov in giba.

njem osebnih dohodkov občine in republike. Brez ukrepov na tem področju lahko za tovarno nastane nepopravljiva škoda. Slab poslovni rezultat onemogoča vsako večjo investicijo bodisi v produktivne namene kot za družbeni standard, zato bodo v bližnji bodočnosti možnosti za naložbe minimalne. Temu bo treba prilagoditi predvidene in obstoječe programe, pri obstoječih in novih investicijah pa je treba skleniti pogodbe tako, da se bodo bremenena prenesla na naslednja leta.

Povečati je treba napore za večjo produktivnost in prodajo, znižanje stroškov in veza-ve sredstev. Sredstva, ki se tako nabirajo pa istočasno usmeriti predvsem v izboljšanje dohodkov kolektiva.

Pomembno je, da je kolektiv točno in pravočasno informiran, saj je od enotnosti vseh članov kolektiva in njihove pripravljenosti odvisno rešitev težkih problemov.

DS je na podlagi razpisa imenoval za vodilno delovno mesto — pomočnika direktorja tovarne — Aleksandra Bušena, dipl. ing. Sprejel je tudi sklep, da se razpiše nezasedeno vodilno delovno mesto, ki je določeno po 25. členu splošnih pravil statuta tovarne in sicer za šefa sektorja proizvodnje. Za vršilca dolžnosti je DS imenoval tov. Slejka Humberta.

V nadaljevanju je DS razpravljajal o pogodbi skupnih vlaganj Tomos-Iskra-Citroen in o ustanovitvi podjetja CIMOS in tega tudi potrdil. Sklepi med drugim zajemajo tudi naslednji tekst:

Ustanovi se podjetje za proizvodnjo avtomobilov in njihovih sestavnih delov CIMOS s sedežem v Kopru. Poslovni predmet novoustanovitvenega podjetja je:

— nabava in uvoz opreme ter vsega reprodukcijskega materiala in drugega za potrebe lastne proizvodnje in proizvodnje pogodbeno ali sicer poslovno s podjetjem vezanih kooperantov;

— montaža avtomobilov in izdelava sestavnih delov avtomobilov, podsklopov, organov in orodja;

— prodaja na veliko in na drobno na domačem in tujem tržišču, navedenih proizvodov svojih kooperantov.

Ustanovitelja zagotavljata novoustanovitvenemu podjetju sredstva za poslovanje s pogodbo o združevanju sredstev za skupno poslovanje sklenjeno med ustanoviteljema ter Societe Anonyme Automobiles CITROEN Paris z dne 15. 3. 1972.

Do imenovanja direktorja na podlagi javnega razpisa je imenovan za direktorja Oskar Hudales, dipl. ing., ki vodi delo in je odgovoren za priprave za ustanovitev in konstituiranje podjetja. Rok 1. 1. 1973.

ISKRA
tovarna industrijske opreme LESCE
v ZP ISKRA Kranj

razglašaja naslednja prosta delovna mesta

1. VODJE OPD
2. ORGANIZATORJA
3. VEČ KLJUČAVNICARJEV

Poleg splošnih, z zakonom določenih, morajo kandidati izpolnjevati še te pogoje:

- 1.: višja strokovna izobrazba strojne smeri, s 5 leti prakse, od tega vsaj 2 leti na enakem ali podobnem delovnem mestu;
- 2.: višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali višja organizacijska šola z dveletno prakso;
- 3.: pridobljena ustrežna kvalifikacija in odslužen vojaški rok.

Osebnih dohodki so določeni s pravilnikom o delitvi sredstev za OD. Ponudbe pošljite Odboru za medsebojno razmerja.

ISKRA —
tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
ZELEZNIKI

razpisuje
za svoj obrat v Idriji naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJE PROIZVODNJE
2. VODJE KONTROLE
3. VODJE NABAVNO-SKLADIŠČNE SLUŽBE
4. PERSONALNEGA REFERENTA

Pogoji:

- pod 1. in 2.: višja šola strojne ali elektro smeri in štiri leta delovnih izkušenj,
pod 3.: srednja šola tehniške ali ekonomske smeri in 8 let delovnih izkušenj.
pod 4.: administrativna šola in 4 leta delovnih izkušenj. Osebnih dohodki so določeni s pravilnikom o delitvi OD. Pismene ponudbe pošljite splošnemu sektorju tovarne elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih.

ni tudi po trije predstavniki delavskih komitejev (JPC) ali predstavnikov osebja.

Nižji komiteji so se delili po službah, tako je npr. za konstrukcije bil en usmerjevalni komitej, ta je imel tri podkomiteje za teritorije Londona, Birminghama in Severnega področja.

Vsak teritorial in podkomitej je imel še komiteje v tovarniških konstrukcijah.

Za proizvodnjo so osnovali tim iz: šefa proizvodnje, glavnega konstruktorja, inženirja iz kakovosti, prodaje in proizvodnje, ki je poročevalec in koordinator teama. Ta tim je odgovoren za upravljanje (management) proizvodnje, ki zajema: izpopolnitev, zanesljivost, uporabo plana osmih točk, (ki je naveden kasneje). Med ostalimi sodelavci tega teama so za zvezo med konstrukcijo in proizvodnjo, povezavo tehnologov, kalkulantov — konstrukterjev.

Skratka organizacija mora biti prilagojena potrebam, če so nekatere problemi nediscipline posameznikov je treba poudarek postaviti temu itd.

IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje smatrajo kot zelo pomemben element, ki pripomore k uspehu leta kvalitete.

Seminarje so razdelili na tri tipe:

- o faktorjih proizvodnje
- o učinkovitem vodenju v obratih
- o nadzorovanju proizvodnje

Naj naštejem nekaj konkretnih tem za strokovno izobraževanje:

- Za šefe: industrijski odnos, poenostavitve dela i. p.
- Za vodje: nadzor v delavnicah
- Za urejevalce: postopki urejanja strojev
- Za tehnične službe: analiza vrednosti, spremembe na izdelkih in zanesljivost, ustvarjalno konstruiranje, industrijska statistika, spremljanje kritičnih poti, risba za proizvodnjo i. p.

— Za pisarniško osebje: racionalizacija v pisarnah, nadzor v pisarnah i. p.

Poleg strokovnih seminarjev so bili organizirani še posebni tehniški kurzi za posamezne službe:

— za proizvodnjo: za skladiščnike; o racionalizaciji dela vodij; o kontroli kakovosti i. p.

— za komercialno: uvod v avtoelektriko, o prodaji, praktične demonstracije izdelkov i. p.

— za tehnologe: kurzi o pnevmatiki, o višji matematiki, o pisanju tehniških poročil i. p.

Skratka izobraževanje in sploh leto kvalitete se ni omejilo na nekakšno poudarjeno kontrolno dejavnost, temveč je zajelo celotno življenje družbe.

NACRT OSMIH TOČK

Ta načrt osmih točk za izboljšanje kvalitete in zanesljivosti izdelkov je kratko navodilo smotrnega pristopa k delu.

Za obstoječe izdelke:

1. Identifikacija napak; odkriti vzroke.
2. Poizvedovanje na servisih; tekoče seznanjati vse pristojne in prizadete s temi poizvedbami.
3. Dodatna zbiranja podatkov z rutinskimi trajnostnimi preizkusi.
4. Dobiti iz vsega tega življenjsko krivuljo izdelka.
5. Odpraviti pomanjkljivosti v dokumentaciji s podrobno zasnovano aktivnostjo v tovarni (ne zgolj v proizvodnji).
6. Primerjati dokumentacijo (zahteve) z izdelkom (izvajanjem).
7. Vzgajati za kvaliteto in zanesljivost.
8. Kontrolirati delovanje služb itd. in napredovanje s pomočjo pregleda kvalitete (dimenzijsko, funkcionalno i. p.), ocenjevati organizacijsko, tehnično.

Dodatni točki za nove izdelke:

9. Preveriti konstrukcijo novega izdelka.

10. Preveriti konstrukcijo izdelka z ozirom na proizvodni proces.

Predvsem pa je eden od pomembnih dosežkov leta kvalitete spoznanje o integralni kontroli kvalitete, ki se začneja z risbo in se preko servisov vrača spet v razvoj in to v zaokroženem, celovitem sistemu.

Da ne bom preveč kategoričen: kot pri vsakem delu, se tudi tej družbi vse ni posrečilo, dosegali so tudi neuspehe zlasti tam, kjer niso uspeli vzpostaviti prave sprejemljivosti za nove prijeme, kjer ni bilo navdušenja; t. j. tisti subjektivni faktor za katerega, po moji oceni, tudi mi pre malo skrbimo — tak subjektivni faktor ali kar človek pa je lahko na vseh ravneh organizacije.

Kvalitete se ne smemo bati, da nam bo podražila proizvodnjo, da bo zmanjšala količine, kvaliteto moramo obvladati, kar pa je vsakakor zahteven in širok problem.

Lucijan VUGA
dipl. ing.

Poslovanje ZP Iskra v I. polletju 72

(Nadaljevanje s 3. strani)

nja. Kot skoraj vedno, ko rakata tudi letos preskrba z materialom in proizvodnja složno vstrec. Vendar pa se je letos spremenil odnos med količino uvoženega in doma kupljenega materiala. Uvozili smo namreč za 2% manj kot lani; razliko, ki je nastala zaradi povečane proizvodnje pa

smo zapolnili z domačimi materiali. Zaradi tega se je vrednost materiala, nabavljenega v naši državi povečala kar za 27%.

Za zmanjšanje uvoza je več vzrokov. Predvsem slaba likvidnost, zaradi katere težka plačujemo blago vnaprej; potem zvišanje cen vsemu, kar je uvoženega, kot posledica devalvacije dinarja in končno

sprememba deviznega režima. Le-ta nas je prizadela najbolj z znižanjem faktorja GDK od 105,5 na 89,3% od deviznega priliva.

Jasno je, da zbir vseh teh momentov ni vplival le na uvoz Iskre, ampak enako ali pa še bolj tudi na ostalo naše gospodarstvo. V Sloveniji za primer, se je uvoz znižal za 7% glede na lansko leto, v vsej državi pa celo za 16%. V uvozu je naše podjetje že leta in leta usmerjeno na zahodnoevropske države. Od skupnega uvoza v vrednosti 10.087.018 dolarjev smo od tamkaj uvozili 89%, razliko pa iz vzhodnoevropskih držav. Med posameznimi državami ostaja še naprej naš največji dobavitelj Zahodna Nemčija (44% vsega uvoza), daleč za njo je Italija (17%), Švica in ZDA (po 7%), itd.

njo, ki se je povečala znatno manj. Vedeti moramo namreč, da izvažamo proizvodnjo v stalnih cenah, prodajo pa v tekočih dnevnih cenah, katere smo v zadnjem letu uspeli tudi nekoliko povečati. Podatka zato nista primerljiva.

Prodaja polizdelkov med našimi tovarnami izraža močno povečano sodelovanje znotraj Iskre, saj je v šestih mesecih dosegla okrog 87 milijonov dinarjev, to pa je še enkrat več, kot smo predvidevali.

Od celotne prodaje združenega podjetja je realiziral Iskra Commerce kar 86%.

Izvoz naših organizacij pa je v teh šestih mesecih nekoliko zatajil, saj nismo dosegli načrtovane vrednosti. Do konca junija smo izvozili za 11.140.071 dolarjev, to pa je le 11% več, kot je bilo izvršeno lani v istem času, medtem ko smo predvidevali za letos kar 40% povečane izvoza. Tudi glede na proizvodnjo je izvozni delež premajhen, saj se je proizvodnja kljub letošnji skromnosti povečala bolj od izvoza.

Letošnje prilike v našem gospodarstvu so bile take, da so izvoz prej pospeševale, kot pa ga zavirale. Stimuliralo ga je več faktorjev: najprej visoka devalvacija, potem ponovna prebujajoča se zunanja konjunktura in končno nelikvidnost našega gospodarstva, ob kateri so plačila inozemskih kupcev dokaj redna. Ti razlogi so dali vsemu našemu izvozu, tako v republikem kot državnem merilu veliko zagona, da smo ga povečali v enem letu za 43% (SRS) oz. za 30% (SFRJ).

Kar se izvoza Iskre tiče pa seveda ne smemo sklepati računati že ob polletju, kajti pred nami je še šest mesecev, v katerih lahko položaj še krepko popravimo. Do sorazmerno nizkega izvoza je prišlo zaradi izpada v Avtoelektriki, Polprevodnikih, Kondenzatorjih in Avtomatiki. Položaj pa so reševale v glavnem štiri tovarne: Elektromehanika, ki je sama realizirala nad 40% našega izvoza, Elementi, Elektromotorji in Aparati.

Na področju konvertibilne valute smo izvozili 82% (lani 77%), največ v Italijo (25%) in šele potem v Zah. Nemčijo (23%). Delež ostalih držav so neprimerno manjši.

FINANČNI REZULTAT

Tu je položaj slabši od lanskega leta v istem času. Glavne razloge za to moramo iskati v motnjah, ki so na

stajale v proizvodnji zaradi pomanjkanja materiala in pa v povečanih materialnih stroških, kar je seveda odraz stopnjevanja cen.

Celotni dohodek ZP je v šestih mesecih dosegel vrednost 1.956.015 milijonov dinarjev, kar je za 27,7% več kot lani. Dohodek (391.856 milijonov dinarjev) je samo za 21,2% večji od lanskega. Dobiček (81.053 milijonov dinarjev) pa je večji le še za 0,1% od letnega v prvem lanskem polletju. Stopnja dobička znaša 4,1% glede na celotni dohodek, načrtovali pa smo jo v višini 4,5%, medtem ko je pred enim letom dosegla 4,7%. Med tovarnami imajo najvišje stopnje: tovarna industrijske opreme (19,3), Instrumenti (17,2) in Aparati (13), najnižje pa: Avtomatika (1), Kondenzatorji (0,6) in Polprevodniki (—).

Pcslavno izgubo ima ena sama tovarna — Polprevodniki, in sicer v višini 997 tisoč dinarjev. Lanj sta jo imeli dve skupaj za 1.849.800 dinarjev. Izguba se je torej zmanjšala za polovico. Tega nismo zapisali zato, ker bi to šteli za uspeh, ampak, da bi s tem v zvezi povedali, da so letos izgube v gospodarstvu nasploh zelo pogost pojav, saj so v vsej državi narasle kar za 71%. In da postavimo še piko na i: najbolj so se povečale prav v elektroindustriji — za 800% (osemkrat). Toliko za to, da bi laže prebavili naš finančni rezultat v prvem polletju 1972.

Peter Grčar, dipl. oec.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža

SILVA PERKOTA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v odd. bivše kinoakustike v kranjski tovarni za izraze sožalja, venci in denarno pomoč. Zahvaljujem se tudi sindikatu za žalni venci, posebna zahvala pa velja socialni in zdravstveni službi za pomoč v času bolezni, ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Marija Perko

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Silc. — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in kličej: ČP Gorenjski tisk Kranj

Iskra Commerce

Končali ste prvo stopnjo elektro fakultete.

Zelite delati na programiranju tehničnega razvoja servisa.

Planirati nabavo instrumentov, opreme, orodja in drobnega inventarja,

nadzirati tehnični arhiv, skrbeti za tehnično izpopolnjevanje kadrov.

Potem se odločite za zaposlitev pri nas!

Nudimo prosto delovno mesto

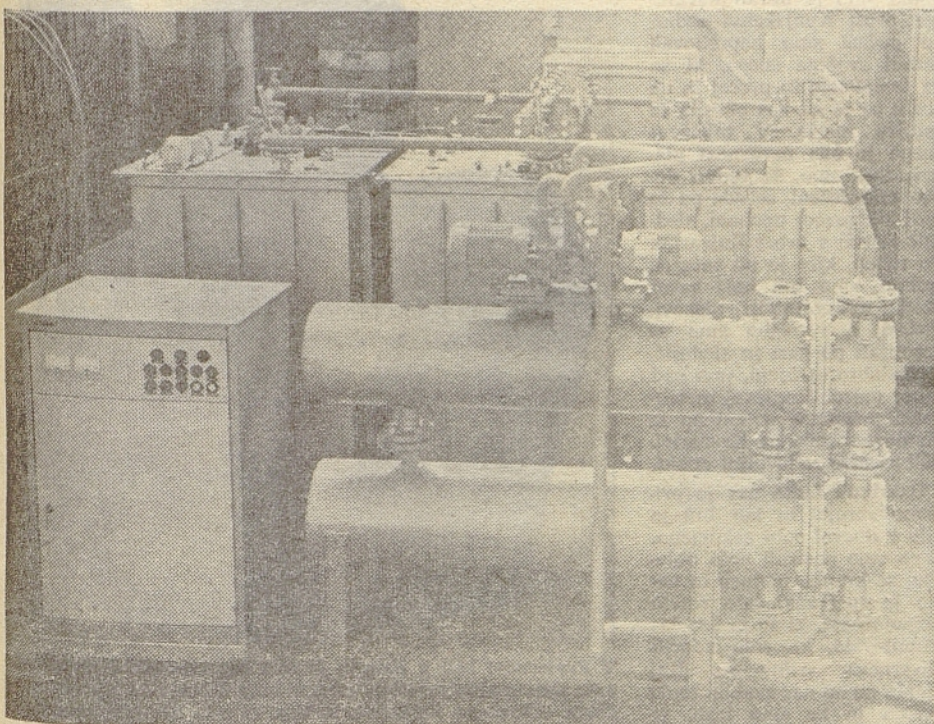
TEHNIČNEGA VODJA

za servis

Ponudbe pošljite Kadrovsko-socialni službi, Ljubljana, Masarykova 15.

PRODAJA DOMA IN IZVOZ

Od skupne prodaje združenega podjetja (1223 milijonov dinarjev) je bilo realizirano znotraj države 84,5%, izvoženo pa 15,5% (11.140.071 dolarjev). Lansko razmerje je znašalo 83:17, kar pomeni, da smo v zadnjem letu okrepili domačo prodajo na račun izvoza. Vrednost prodaje na notranjem trgu se je v enem letu povečala za 39%. Ta podatek bi nas utegnil zavesti, če ga primerjamo s proizvod-

Doslej prav gotovo največji delovni uspeh je naša tovarna usmerniških naprav v Novem mestu dosegla letos, ko je za tovarno »Prva petoletka« v Trsteniku izdelala pravega velikana — galvanski usmernik 18 V 8000 A. Ta galvanski usmernik, prav gigantskih mer, je bil razvit doma, pri izdelavi pa so strokovnjakom tovarne pomagali še nekateri kooperanti s področja toplotne regulacije. Nedvomno sodi med največje tovrstne usmerniške naprave in tovarna v Novem mestu se je z njegovo izdelavo dobro izkazala. Na sliki: omenjeni galvanski usmernik preden so ga v juliju odpremili naročniku v Trsteniku.

razglašena
prosta delovna mesta za:

1. VODJO PLANSKO-ANALITSKEGA ODDELKA
2. VODJO PANOGE
3. VODJO ELEKTRICNEGA KONTROLNO MERILNEGA LABORATORIJA
4. SAMOSTOJNEGA KONTROLORJA ZA TELEGRAFIJO IN TELEFONIJO
5. KONTROLNEGA TEHNOLOGA
6. TEHNOLOGA
7. ANALITIKA-KALKULANTA
8. EKONOMISTA I. STOPNJE (PRIPRAVNIK)
9. RAZVIJALCA
10. TEHNOLOGA
11. ANALITIKA KVALITETE
12. PLANERJA
13. KALKULANTA
14. PRODAJNEGA REFERENTA
15. NABAVNEGA REFERENTA ZA UVOZ
16. ADMINISTRATIVNO-TEHNIČNEGA REFERENTA
17. ARHIVARJA
18. TELEFONISTA
19. TEHNIČNEGA RISARJA
20. KV KLJUČAVNICARJA
21. POMOŽNEGA SKLADIŠČNIKA

POGOJI:

- pod 1.: dipl. elektro ali strojni inženir ali dipl. ekonomist s 4-letno prakso v proizvodnji, planu ali analizah (os. doh. do 3.500 din);
pod 2.: dipl. elektro inženir — š. t. s 5-letno prakso (os. doh. do 3.550 din);
pod 3.: dipl. elektro inženir — š. t. s 4-letno prakso (os. doh. do 3.200 din);
pod 4.: dipl. elektro inženir — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 3.000 din);
pod 5.: dipl. elektro inženir — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 3.000 din);
pod 6.: dipl. elektro inženir — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 3.000 din);
pod 7.: inženir I. stopnje strojne stroke ali ekonomist I. stopnje s 4-letno prakso (os. doh. do 3.000 din);
pod 9.: elektrotehnik — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 2.500 din);
pod 10.: elektrotehnik — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 2.500 din);
pod 11.: elektrotehnik — š. t. ali strojni tehnik s 3-letno prakso (os. doh. do 2.500 din);
pod 12.: elektrotehnik — š. t. s 3-letno prakso (os. doh. do 2.750 din);
pod 13.: elektro, strojni ali ekonomski tehnik s 3-letno prakso v obratovnem knjigovodstvu ali proizvodnji (os. doh. do 2.200 din);
pod 14.: elektrotehnik — š. t. ali ekonomski tehnik s 3-letno prakso (os. doh. do 2.200 din);
pod 15.: ekonomski ali elektrotehnik — š. t. s 3-letno prakso v komercialni (os. doh. do 2.500 din);
pod 16.: upravno-administrativni ali ekonomski tehnik z 2-letno prakso (os. doh. do 1.600 din);
pod 17.: poklicna šola za blagovni promet z 2-letno prakso (os. doh. do 1.450 din);
pod 18.: tečaj za telefonista z 1-letno prakso (os. doh. do 1.300 din);
pod 19.: tečaj tehničnega risanja z 1-letno prakso (os. doh. do 1.400 din);
pod 21.: poklicna šola elektro stroke z 2-letno prakso (os. doh. do 1.400 din).

Kandidati naj pošljejo vloge ali se osebno zglase v kadrovskem oddelku tovarne. Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Tako rekoč »minuto pred dvanajsto« že vemo, da bo na današnjem II. avtoraliju Iskre iz Ljubljane, prek Trbovelj, Zidnega mosta, Sentjerneja, Novega mesta in Gorjancev do Sečnice tekmovalo blizu 60 ekip iz vseh naših delovnih organizacij. »Dirkačem« še zadnjič pred velikim spopadom želimo srečno vožnjo in predvsem obilo lepega vremena.

Zaradi površne objave po radiu, ki se je sicer nanašala na odpoved pohoda na Triglav planincev Iskra Commerce, so se muhastega vremena prestrašili tudi mnogi prijavitelji za izlet Planinskega društva Iskra in tako jih je namesto skoraj 50, le enajst, najbolj odločnih in vztrajnih doživelo prvo letošnje srečanje z zimo na Kredarici

Namesto na vrh Triglava čudovita smuka na Kredarici

Vreme v petek, 15. t. m. za soboto in nedeljo resda ni obetalo nič kaj prida, a vendar smo upali na izboljšanje. Toda — obvestilo v radiu, da Iskra odpoveduje izlet na Triglav, ki sicer ni veljalo nam, je storilo svoje in tako se nas je v soboto ob 5. uri zjutraj od prijavljenih nad 40 zbralo le enajst, enajst vztrajnih in odločnih, če ne celo malce trmastih.

Ze na Pokljuki smo se znašli sredi pravcate zime, a smo jo vendar srečno pridrdrali na Ružno polje. Po svežem snegu smo se nato čez Velo polje pripehali do Vodnikovega doma, kjer nas je oskrbnica »pocartala« s toplim čajem. Upanja za spremembo vremena na bolje je bilo vedno manj, saj je kmalu po našem »zavzetju« Vodnikovega doma znova začelo snežiti.

Po počitku v Vodnikovem domu smo jo ubrali navkreber proti Konjskemu sedlu. Le počasi smo napredovali zaradi svežega snega, ki se ga je naletelo že precej in na sedlu se je na nas obesila še vsiljiva megla. V takšnem snegu je bila nevarnost plazov, zato smo, še vedno dobro razpoloženi, seveda pa že tudi kar precej upehani, slednjič zalezli v hrbet Kalvarije. Po robeh, kjer je bil sneg že spihan, smo bili bolj varni pred morebitnimi plazovi. Počasi, a vztrajno smo se vzpenjali po gazi in slednjič, že dodobra utrujeni, smo nad seboj ugledali najprej meteorološko anteno, potem pa še planinsko kočjo na Kredarici. Ušli so nam zadovoljni vriski.

Oskrbnik Luka nas je prijazno sprejel in kar brž je bilo v dnevni sobi zakurjeno. Lepo smo posušili naša oblačila, se krepko podprli in naglo je spet zavladalo veselo razpoloženje, ki se je čez čas stopnjevalo, ko smo udarili obveznega »rihtarja«. Kaj kmalu pa so nas zvalila topla ležišča in ko smo legli, je zunaj še vedno na gosto snežilo.

Ni moč popisati našega jutranjega presenečenja. Vstali smo zgodaj in to v krasno zimsko jutro. Pozdravila sta nas vedro nebo in -5°C . Da bi se po tolikem snegu izpo-

stavljali po poti na vrh Triglava, nikomur ni prišlo na misel, zato pa smo se tembolj veselili pri oskrbniku izposodili smuči in se po deviško čistem prčiču prešerno zapodili po ledeniku. Vem, da se bralcu, navdušenemu smučarju ob tem že cedijo sline. Zares — bila je čudovita smuka, ki se je prav gotovo nismo nadejali in v polni meri je odehtala opuščeni vzpon na vrh. Veliko prezgodaj pa smo morali končati, kajti čakala nas je še dokaj naporna pot v dolino.

Oskrbnik Luka nam je zaželel srečen sestop v dolino

Krme, ker čez Prag bibila vrnitev zaradi snega preveč tvegana. Na Kredarici smo pustili vihrati našo Iskrino zastavo, ki je to pot žal nismo ponesli na vrh.

Nekako ob 16. uri smo pri Kovinarski koči v Krmi spet »zajahali« naš zvesti kombi, ki nas je vse prehitro pripeljal spet domov. Nepričakovano srečanje s čudovito visokogorsko smuko in pravo pravcato zimo je bilo za vse nas lepo doživetje in vsem, ki so se dali zbegetjati pred odhodom iz Ljubljane, je lahko edino žal, da niso šli z nami!

J. S.

V Prešernovi hiši v Kranju je bila 18. septembra zvečer odprta samostojna razstava amaterskega kiparja Lojzeta Campe, člana delovnega kolektiva našega zavoda za avtomatizacijo. Razstava, na kateri Lojze Campa razstavlja enainvajset svojih abstraktnih plastik, je vzbudila veliko zanimanje ljubiteljev sodobne kiparske umetnosti. Svoje plastike nenehno išče avtor ustvarja izključno v lesu in nedvomno izražajo posebno smer njegove umetniške ustvarjalnosti. Na sliki je ena izmed razstavljenih plastik. Ker se moramo za danes zadovoljiti le s to kratko vestjo, obljublamo prihodnjič daljši sestavek o Lojzetu Campi in njegovem amaterskem kiparstvu.